

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

DSW-WKS.055.10.2026.SJ
Warszawa, 15 września 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na interpelację nr 19153

Szanowny Panie Marszałku,

składam na Pana ręce odpowiedź na interpelację Posłów na Sejm RP, Pana Władysława Kurowskiego, Pani Joanny Borowiak, Pani Lidii Czechak, Pani Anny Dąbrowskiej-Banaszek, Pani Agnieszki Górskiej, Pana Michała Kowalskiego, Pana Jarosława Krajewskiego, Pani Bogumiły Olbryś, Pani Józefy Szczurek-Żelazko, Pana Patryka Wichra oraz Pana Bartłomieja Wróblewskiego, *w sprawie rozszerzenia prawa studentów do ustawowej ulgi na przejazdy środkami publicznego transportu zbiorowego oraz realizacji obietnic wyborczych dotyczących wsparcia studentów.*

Szanowni Państwo Posłowie,

w odpowiedzi na zadane w interpelacji pytania uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych informacji i wyjaśnień w zakresie pozostającym we właściwości Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

1. Czy Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego prowadzi analizy dotyczące liczby studentów, którzy ukończyli 26 rok życia i utracili prawo do ustawowej ulgi na przejazdy?

Zgodnie z art. 105 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz.U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.), dalej: „ustawa PSWN”, osobie legitymującej się legitymacją studencką przysługuje prawo do korzystania z 50% ulgi w opłatach za przejazdy publicznymi środkami komunikacji miejskiej. Określone w ustawie PSWN uprawnienie do ulgowych przejazdów komunikacją miejską dotyczy wszystkich studentów polskich uczelni kształcących się na studiach pierwszego stopnia lub drugiego stopnia, lub jednolitych studiach magisterskich, bez różnicowania tych studentów ze względu na wiek – zatem także powyżej 26. roku życia.

Natomiast uprawnienia do korzystania m.in. przez studentów do ukończenia 26. roku życia z ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego i autobusowego (na podstawie legitymacji studenckiej) określają przepisy ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. *o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego* (Dz.U. z 2024 r. poz. 380, z późn. zm.) oraz wydanego na jej podstawie rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 20 kwietnia 2017 r. *w sprawie rodzajów dokumentów poświadczających uprawnienia do korzystania z ulgowych przejazdów*

środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. poz. 810), pozostającego w zakresie właściwości Ministra Infrastruktury.

Z uwagi na to, że kwestie dotyczące osób uprawnionych do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego pozostają poza właściwością Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, nie prowadzono analiz w zakresie wskazanym w pytaniu.

2. Ilu studentów w Polsce ma obecnie więcej niż 26 lat?

Liczba wszystkich studentów na dzień 31 grudnia 2025 r. wynosiła 1.269.320, w tym studentów powyżej 26. roku życia – 223.580¹.

3. Czy Ministerstwo analizowało skutki finansowe ponoszone przez studentów powyżej 26 roku życia w związku z utratą prawa do ulg na przejazdy?

Jak wskazano, uprawnienie do ulgowych przejazdów komunikacją miejską dotyczy wszystkich studentów polskich uczelni bez względu na wiek. Kwestie dotyczące ulg na przejazdy środkami publicznego transportu zbiorowego pozostają poza właściwością Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, w związku z tym MNiSW nie analizowało skutków finansowych w tym zakresie.

4. Czy Ministerstwo wystąpiło do Ministra Infrastruktury z propozycją zmiany przepisów umożliwiających korzystanie z ustawowej ulgi wszystkim studentom, niezależnie od wieku, bądź przynajmniej do ukończenia 30. roku życia?

5. Czy rząd planuje przedłożyć projekt ustawy podnoszącej granicę wieku uprawniającą do korzystania z ulg studenckich?

Kwestia zainicjowania prac legislacyjnych w zakresie zmiany przepisów ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. o *uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego* pozostaje w kompetencjach Ministra Infrastruktury.

Objęte ww. ustawą systemowe rozwiązania dotyczące możliwości korzystania przez uprawnione grupy osób z ulg przejazdowych ustanowionych w ramach polityki społecznej, w sposób bezpośredni przekładają się na obciążenia po stronie budżetu państwa, z którego przewoźnicy i operatorzy przewozów autobusowych i kolejowych otrzymują zwrot utraconych przychodów z tytułu nałożonego na nich obowiązku honorowania ustawowych ulg (art. 55 ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o *publicznym transporcie zbiorowym* (Dz. U. z 2025 r. poz. 285, z późn. zm.), pozostającej w zakresie właściwości Ministra Infrastruktury). Ewentualna zmiana w systemie ustawowych ulg za przejazdy środkami publicznego transportu zbiorowego i możliwość ewentualnego sfinansowania z budżetu państwa rozszerzenia określonej grupy pasażerów uprawnień do ustawowych ulg, wiąże się z analizą kosztów systemu ulg i potrzeb różnych grup społecznych w tym zakresie (nie tylko studentów) oraz oceną skutków finansowych takich zmian dla budżetu państwa, co wykracza poza właściwość Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie planuje aktualnie działań w omawianym zakresie, nie są też znane MNiSW plany innych resortów dotyczące tej materii.

6. Na jakim etapie znajduje się realizacja zapowiadanego programu „Akademik za złotówkę”? Ile takich miejsc zostało dotychczas utworzonych?

Inicjatywa akademika za złotówkę była zawarta w programie wyborczym Trzeciej Drogi (Polski 2050 i PSL) podczas kampanii w 2023 roku, jednak nie znalazła się ostatecznie w umowie koalicyjnej stanowiącej program rządu.

¹ Informacje pochodzą ze Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on. Zestawienie uwzględnia aktywnych studentów zaraportowanych na semestr zimowy roku akademickiego 2025/2026 według stanu na 31 grudnia 2025, w tym tych, którzy w 2025 roku ukończyli 26 rok życia. Wiek wyliczono w oparciu o dane osobowe na poziomie globalnym, na podstawie roku urodzenia, a w przypadku jego braku o rok urodzenia z numeru PESEL. Zestawienie nie obejmuje studentów realizujących studia w filiach zagranicznych uczelni (poza granicami Polski).

Aby realizacja postulatu „Akademik za złotówkę” była możliwa, musi być poprzedzona działaniami na rzecz zwiększenia liczby i jakości miejsc w domach studenckich. Działania te mają dla Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego charakter priorytetowy.

Pierwsze decyzje celem zwiększenia bazy miejsc w akademikach zostały podjęte już pod koniec 2023 r., kiedy to wyasygnowano z budżetu państwa kwotę 150 mln zł i przekazano beneficjentom w formie zwiększenia wysokości subwencji z przeznaczeniem na wsparcie w prowadzeniu domów studenckich, w tym remonty infrastruktury. Analogicznie, w roku 2024 wyasygnowano na ten sam cel kwotę 300 mln zł, którą przekazano w formie zwiększeń wysokości subwencji nadzorowanym przez Ministra uczelniom publicznym.

W ramach prac nad ustawą budżetową na 2024 r. budżet MNiSW został powiększony o 150 mln zł z przeznaczeniem na inwestycje związane z domami studenckimi. W rezultacie w roku tym dofinansowano 29 inwestycji o tym charakterze o łącznej wartości ponad 373 mln zł i łącznym przyznaniem dofinansowania na poziomie prawie 255 mln zł.

Na rok 2025 i 2026 w ramach finansowania nowych i kontynuowanych inwestycji zaplanowano wydatkowanie ponad 200 mln zł rocznie. Świadczy to o utrzymaniu priorytetowego charakteru działań na rzecz poprawy warunków mieszkaniowych studentów.

Bardzo ważnym działaniem na rzecz poprawy sytuacji materialnej studentów było podjęcie przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego współpracy z Ministrem Rozwoju i Technologii na rzecz przygotowania przepisów, zgodnie z którymi 10% Funduszu Dopłat w Banku Gospodarstwa Krajowego zostanie przeznaczone na pokrycie kosztów przedsięwzięcia polegającego m.in. na budowie, przebudowie i remoncie domów studenckich. Przepisy ustawowe w tym zakresie weszły w życie z początkiem 2026 r. Na ich mocy od dnia 1 stycznia 2026 r. uczelnie publiczne mogą występować do BGK z wnioskiem o wsparcie z Funduszu Dopłat na pokrycie do 80% kosztów inwestycji lub remontu domu studenckiego. Wsparcie ma charakter bezzwrotny. W pierwszym półroczu 2026 r. rozdysponowano na ten cel ponad 400 mln zł. Fundusz stanowi dodatkowe, obok wsparcia z dotacji budżetu państwa, źródło środków na inwestycje i remonty związane z domami studenckimi. Co istotne, ustawa gwarantuje, że opłaty studentów za korzystanie z remontowanych lub wybudowanych ze środków Funduszu akademików będą utrzymane na niewysokim poziomie.

7. Na jakim etapie znajduje się realizacja zapowiedzi dotyczącej stypendium w wysokości 1000 zł dla potrzebujących studentów ?

Odnosząc się do kwestii wprowadzenia stypendium w wysokości 1000 zł dla studentów wymagających wsparcia materialnego, uprzejmie informuję, że MNiSW podejmowało prace koncepcyjne i analityczne w zakresie możliwości wprowadzenia świadczenia dla studentów o powszechnym charakterze. W ramach tych prac analizowano w szczególności możliwy krąg osób uprawnionych do otrzymywania świadczenia, relację projektowanego rozwiązania do obecnego systemu świadczeń dla studentów, a także jego potencjalne skutki finansowe. Przedmiotem oceny pozostawała również możliwość zabezpieczenia odpowiednich środków w budżecie państwa, z uwzględnieniem pozostałych zadań realizowanych w obszarze szkolnictwa wyższego i nauki.

Wyniki przeprowadzonych analiz są uwzględniane przy rozpatrywaniu możliwych kierunków zmian w systemie wsparcia materialnego studentów. Ewentualne decyzje w tym zakresie wymagają jednakże zapewnienia stabilnego źródła finansowania. Z tego względu przeprowadzone prace nie stanowiły dotychczas podstawy do skierowania konkretnego rozwiązania do dalszego etapu prac legislacyjnych.

Jednocześnie należy wskazać, że MNiSW wspiera studentów w procesie kształcenia m.in. poprzez coroczne, systematyczne zwiększanie nakładów na świadczenia (stypendia i zapomogi) czy dofinansowywanie działań inwestycyjnych uczelni w zakresie rozwijania bazy mieszkaniowej dla studentów.

Budżet państwa przeznacza w każdym roku znaczące środki na bezpośrednie wsparcie finansowe studentów. Środki te podlegają corocznej waloryzacji. Na świadczenia dla studentów w 2025 r. z budżetu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego wydatkowano środki w wysokości 1.689.448 tys. zł, tj. o 4,6% więcej niż wydatki na ten cel w 2024 r. (1.614.681 tys. zł). Środki te są odrębnym źródłem finansowania, przeznaczonym wyłącznie na zadania związane z przyznawaniem świadczeń dla studentów. Na 2026 r. w budżecie MNiSW zaplanowano na ten cel środki w wysokości 1.740.825 tys. zł, co oznacza wzrost o kolejne 3,0%.

Coroczny wzrost nakładów na finansowanie świadczeń dla studentów pozwala uczelniom na systematyczne podwyższanie wysokości świadczeń celem dostosowania stawek stypendialnych do rosnących kosztów utrzymania. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego zawartych w publikacji „Szkolnictwo wyższe i jego finanse w 2024 r.”, średnia wysokość stypendium socjalnego wyniosła 1437,20 zł, stypendium rektora – 862,30 zł, stypendium dla osób z niepełnosprawnościami – 1018,52 zł, a przeciętna wysokość zapomogi – 2618,80 zł.

8. Jakie nowe rozwiązania wspierające studentów zostały wdrożone od początku obecnej kadencji Sejmu, które w sposób realny obniżyły koszty studiowania?

W wyniku nowelizacji ustawy PSWN od 1 października 2024 r. zmienił się sposób ustalania progu dochodu do stypendium socjalnego – obecnie kryterium dochodowe stanowi 45% minimalnego wynagrodzenia za pracę z roku poprzedniego (wcześniej maksymalny próg dochodu do stypendium socjalnego określony był na poziomie 1,6 sumy kwot określonych w art. 5 ust. 1 i art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, które przez wiele lat nie były waloryzowane).

Nowy mechanizm zapewnia coroczne dostosowywanie progu dochodowego do zmieniającej się sytuacji społeczno-ekonomicznej oraz wzrostu minimalnego wynagrodzenia.

Dzięki wprowadzonej zmianie w pierwszym roku obowiązywania przepisu, czyli w roku akademickim 2024/2025, wysokość dochodu uprawniająca do otrzymania stypendium socjalnego wynosiła 1570,5 zł (netto) na osobę w rodzinie, co stanowi wzrost o 21% w stosunku do kwoty z poprzedniego roku akademickiego, tj. 1294,4 zł. W obecnym roku akademickim próg dochodu wynosi już 1908,9 zł, zaś od 1 października 2026 r. wzrośnie do 2099,7 zł (netto) na osobę w rodzinie. Ze względu na mechanizm ustalania kryterium dochodu w relacji do minimalnego wynagrodzenia, wysokość ta podlega weryfikacji w każdym roku akademickim (wzrasta wraz ze wzrostem minimalnego wynagrodzenia).

Wprowadzona zmiana rozszerzyła krąg studentów uprawnionych do stypendium socjalnego, w tym o osoby pochodzące z rodzin uzyskujących dochody z pracy na poziomie minimalnego wynagrodzenia. Stypendium ma charakter bezzwrotny i bezpośrednio zwiększa środki, którymi student może pokrywać koszty zakwaterowania, wyżywienia, transportu oraz zakupu materiałów niezbędnych do nauki.

9. Czy Ministerstwo uważa za sprawiedliwe, że dwie osoby studiujące na tym samym roku i tym samym kierunku są odmiennie traktowane wyłącznie ze względu na przekroczenie granicy 26. roku życia?

Jak wskazano na wstępie, określone w ustawie PSWN uprawnienie do ulgowych przejazdów komunikacją miejską dotyczy wszystkich studentów polskich uczelni kształcących się na studiach, bez różnicowania ze względu na wiek, zatem także studentów powyżej 26. roku życia.

Natomiast przy ocenie określonego w ustawie z dnia 20 czerwca 1992 r. o *uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego* systemu ulg, należy wziąć pod uwagę potrzeby wszystkich grup społecznych uprawnionych do korzystania z ustawowych ulg do przejazdów, koszty systemu ulg obowiązującego obecnie oraz możliwości budżetu państwa. W odniesieniu do zakresu ustawowych uprawnień do korzystania przez studentów

z ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego, należy zwrócić uwagę, że inna jest - co do zasady - sytuacja finansowa osób podejmujących studia zaraz po maturze w wieku 18-19 lat i kończących studia w wieku 22-26 lat, a inna osób podejmujących studia po 26. roku życia, które mają już bardziej ugruntowaną pozycję na rynku pracy i posiadają dochód umożliwiający sfinansowanie kosztów podnoszenia swoich kwalifikacji, w tym koszt dojazdów na zajęcia prowadzone w uczelni.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
Maria Mrówczyńska
Sekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/

Do wiadomości:
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów